משומרי סף לשומרי המשטר הסמכותני והשחיתות

התחזקות המגמות הסמכותניות במשטר במדינת ישראל היא תהליך שנמשך למעלה מעשור לכל הפחות והואץ מאז הקמת הממשלה ה-37, כפי שמראה הדוח של זולת **המשטר בישראל: מדינה סף-סמכותנית בדרך לדיקטטורה**.[1] הדוח וכן שורה של חוות דעת שפרסם מכון זולת סוקרים את המהלכים שמביאים את מדינת ישראל כיום אל סיפו של משטר סמכותני מלא, מאז הצהרתה של הממשלה על קידומה של תוכנית חקיקה שמטרתה להכפיף את מערכת המשפט הישראלית לרשות המבצעת.[2]

ב-8.9.1993 בג"ץ פסק כי ההחלטה שלא לפטר את שר הפנים אריה דרעי ואת סגן שר הדתות רפאל פנחסי לאחר שהוגשו נגדם כתבי אישום בגין שחיתות חמורה, לוקה בחוסר סבירות קיצוני.[3] כשלושים שנה לאחר מכן, ב-23.7.2023, אושר בכנסת תיקון מספר 4 לחוק יסוד: השפיטה, ששלל את סמכות בתי המשפט לדון בסבירות ההחלטה של הממשלה, של ראש הממשלה או של שר אחר לרבות במינויים.[4] משמעות הדבר היא שממשלת נתניהו השישית הצליחה לשלול מבית המשפט העליון כלי מרכזי לביקורת על החלטותיה למנות או לפטר בכירים, ולמעשה לבטל את הלכת דרעי-פנחסי.

ימים יגידו אם בית המשפט העליון ימשיך לבקר מינויים מכוח עילות אחרות ואם הממשלה תשלול עילות נוספות לביקורת שיפוטית בעניין מינויים. כך או כך, מסמך זה מציג את העיסוק במינויים כמהלך מרכזי של הממשלה לצורך השלמת המהפכה המשטרית: במקביל לקידום הצעות החוק של המהפכה המשטרית בכנסת לביטול עצמאות מערכת המשפט, הממשלה מחזקת את היסודות הסמכותניים של המשטר גם באמצעות הפיכת שומרי הסף האחרים לשומרי המשטר הסמכותני והשחיתות. התהליך החל כבר בממשלות נתניהו הקודמות, אך התגבר מאז הקמת ממשלתו השישית ב-29.12.2022.

ממשלת נתניהו פועלת להחליש או להחליף את שומרי הסף במשרדי הממשלה וברשויות הציבוריות, אשר אמורים להבטיח את החוקיות והמנהל התקין במכלול עבודתם השוטפת, במינוי והעסקת עובדים, בפרויקטים, בגופים ובחברות הכפופים להם, בהתקשרויות וחוזים או בתקצוב גופים חיצוניים, וכן בהליכים משפטיים.

כפי שנעשה בברזיל תחת הנשיא זאיר בולסונרו, הונגריה תחת ראש הממשלה ויקטור אורבן, פולין תחת שלטון מפלגת 'חוק וצדק', וארה"ב תחת הנשיא דונלד טראמפ, השיטה של ממשלות נתניהו היא ניהול קמפיינים "עקרוניים" המלווים בתיאוריות קונספירציה, וכן ניהול קמפיינים הממוקדים בשומרי סף ספציפיים. מבחינת ממשלות נתניהו, לקמפיינים אלה ישנה חשיבות רבה אף אם הם אינם מצליחים

---

[1] איתי מק, המשטר בישראל: מדינה סף-סמכותנית בדרך לדיקטטורה, **מכון זולת** (28.5.2023).
[2] נמרוד גורנשטיין, ביטול עילת הסבירות: פגיעה קיצונית בשלטון החוק **מכון זולת** (22.6.2023); איתי מק, ההידברות בבית הנשיא: לא למינוי שופטים מטעם, **מכון זולת** (12.6.2023).
[3] בג"ץ 3094/93 **התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' ממשלת ישראל** (פורסם בנבו, 8.9.93).
[4] הצעת חוק-יסוד: השפיטה (תיקון מס' 4).

להוביל להתפטרות או לפיטורין של שומר סף ספציפי, מאחר שבכל מקרה הם מעבירים מסר למועמדים לתפקידים – שכדי להתמנות עליהם להיות מראש נאמנים למפלגת השלטון ולאינטרסים הפוליטיים והאישיים של חבריה. גם לשומרי הסף הנוכחיים מועבר מסר שעליהם "ליישר קו" אם ברצונם להימנע מלהיפך למטרה בקמפיין בריוני שימרר את חייהם המקצועיים והאישיים (למשל, ברשתות החברתיות).

המהלכים האגרסיביים של ממשלת נתניהו נגד שומרי הסף מאפשרים במקביל את חיזוק המשטר הסמכותני ואת הרחבת תופעת השחיתות, כאשר אלה כרוכים זה בזה. לפי עמדת ה-OECD,[5] האו"ם,[6] ארצות הברית,[7] האיחוד האירופי,[8] והמחקרים המרכזיים בעניין הסכנות בתופעת השחיתות, שחיתות מביאה לבזבוז משאבים ציבוריים ולחלוקה לא שוויונית ותקינה שלהם, מכרסמת במוסדות השלטון שאמורים להגן על זכויות האדם ופוגעת בכלכלה. בנוסף, מדינות סמכותניות ואלו שחותרות לכיוון סמכותני מנצלות את השחיתות כדי להנציח את השלטון בבית ולערער את הדמוקרטיה ברחבי העולם.

להלן מספר דוגמאות לקמפיינים המנוהלים נגד שומרי הסף בישראל, וכן לניסיונות ההשתלטות של ממשלות נתניהו הקודמות ושל הממשלה הנוכחית על שומרי הסף, כדי להפוך אותם לשומרי המשטר הסמכותני והשחיתות. **הדוגמאות כוללות מגוון רחב של רשויות ותפקידים ומעידות כי אין מדובר במחלוקת נקודתית, מקצועית או עניינית בין הממשלה או אחד משריה לבין שומר סף ספציפי, אלא במערכה כוללת שהממשלה מנהלת נגד שומרי הסף:**

☒ **קמפיין "שלטון הפקידים"** – על רקע החשדות והתיקים הפליליים נגד נתניהו והמאבק של הליכוד להתבצר כמפלגת שלטון יחידה, החל משנת 2015 קודם באינטנסיביות קמפיין "שלטון הפקידים". לפי המסרים של הקמפיין, היועצים המשפטיים ושומרי הסף האחרים במשרדי הממשלה הם גורמים חתרניים המנסים לנהל את המדינה באופן אנטי-דמוקרטי ולבצע "הפיכה שלטונית". לא מדובר בוויכוח ענייני על התנהלות אדמיניסטרטיבית תקינה, אלא במסע דה-לגיטימציה כלפי הדרגים המקצועיים, בליווי מסרים המזכירים את המסרים הקונספירטיביים של נשיא ארצות הברית לשעבר טראמפ ותומכיו נגד מה שמכונה ה-Deep State. הקמפיין מנוהל הן באופן גורף לגבי כלל הדרג המקצועי ברשויות הציבוריות ובמשרדי הממשלה, והן באופן ספציפי כלפי "הפקידים" הספציפיים שהיו מעורבים בחקירות ובהעמדה לדין פלילי של נתניהו. קמפיין שלטון הפקידים נועד להביא להחלשה של מעמד שומרי הסף באמצעות מינוי מי שתומכים בגישה מצמצמת לביקורת על הרשות המבצעת, ומסכימים להפוך לשומרי המשטר הסמכותני והשחיתות. כך למשל, ב-3.4.2020 העיתונאי גידי וייץ חשף שאנשים שפגשו את נתניהו במעונו הרשמי שמעו

[5] Connecting the anti-corruption and human rights agendas: A guide for business and employers' organisations, *Business at OECD* (2020)
[6] Corruption and human rights, *United Nations OHCHR Website*
[7] Antony J. Blinken, Combating Global Corruption and Human Rights Abuses, *U.S. Department of State*, Press Statement (9.12.2022)
[8] Ionel Zamfir, Towards an EU global sanctions regime for corruption, *European Parliament* Briefing (2023)

ממנו הרצאות שאמנם הוא נבחר למשול פעם אחר פעם אך בפועל שולט במדינה כוח נסתר, "דיפ סטייט", כלשונו, "אין כאן דמוקרטיה", הדגיש, "אלא שלטון פקידים ומשפטנים."[9]

☒ **קמפיין ה"הפיכה השלטונית"** – בעקבות החקירות והאישומים הפליליים נגד נתניהו, הוא, מקורביו וארגוני ימין פתחו גם בקמפיין שבו הועלו האשמות כלפי מערכת המשפט ואכיפת החוק על תפירת תיקים ורדיפה פוליטית נגד הימין בכלל ונגד נתניהו באופן אישי, במטרה להפיל את שלטון הימין.[10] בין המטרות של הקמפיין סומנו המפכ"ל לשעבר רוני אלשיך,[11] פרקליט המדינה לשעבר שי ניצן,[12] היועץ המשפטי לממשלה לשעבר אביחי מנדלבליט, התובעת ב"תיקי האלפים" עו"ד ליאת בן ארי,[13] וגם הרכב השופטים בתיקים של נתניהו.[14]

☒ **קמפיין "קרן וקסנר"** – נגזרת של הקמפיינים על "שלטון הפקידים" ו"ההפיכה השלטונית". הכוונה לתיאוריית קונספירציה שמופצת על ידי פעילי ימין וארגוני ימין, ומקורביו של נתניהו (כולל בנו יאיר), על כך שמי שמכשיר את העמדות הפרוגרסיביות של ה-Deep State בגרסתו הישראלית, זו "קרן וקסנר", אשר מימנה לימודים לתואר שני במינהל ציבורי באוניברסיטת הרווארד בארצות הברית עבור מאות עובדים מהמגזר הציבורי הישראלי. יאיר נתניהו פרסם סדרה של ציוצים בטוויטר שהפיצו את תיאוריית הקונספירציה, והציגו את בוגרי תוכנית ההכשרה של הקרן ככת. למשל: "הכירו את הכת הסודית השולטת בחיינו. תודה רבה לנציב שירות המדינה דניאל הרשקוביץ שמסרב בתוקף לגאול אותנו מהכת המטורללת הזו". בציוץ אחר נתניהו הבן כינה את בוגרי הקרן "כת פדופילים". לאחר ש-75 בוגרי התוכנית הגישו נגדו תביעת לשון הרע, הוא הסכים לפשרה שבמסגרתה מחק את ציוציו ופרסם התנצלות גורפת.[15] ב-2 ביוני 2021 דחה בג"ץ עתירה שהגישה עמותת הימין "אם תרצו" בדרישה שתופסק ההשתתפות של עובדי ציבור ישראלים בתוכנית של קרן וקסנר. בפסק הדין נכתב: "קשה לסבור כי השתתפות עובדי מדינה בתכניות הקרן עלולה לפגוע בטוהר המידות בשירות המדינה [...]. טענת העותרת לפיה השתתפות בתכניות הקרן משפיעה על קידומם של המשתתפים בשירות המדינה נטענה בעלמא וללא כל ביסוס".[16] למרות זאת, הקמפיין נמשך בכל הכוח.

☒ **הקמפיין נגד מבקר המדינה** – ככל הנראה כהפקת לקחים לאחר שדוחות מבקר המדינה יוסף שפירא היו בחלקם ביקורתיים ביותר, ובפרט הדוח משנת 2015 בעניין ההוצאות במעון ראש

---

[9] גידי וייץ, נתניהו בשיחות סגורות: בישראל אין דמקורטיה אלא דיפ סטייט, **הארץ** (3.4.2020).
[10] זאב קם, נתניהו בהצהרה: "כך נראה ניסיון הפיכה שלטונית", **כאן – תאגיד השידור הישראלי** (5.4.2021).
[11] משה כהן, נתניהו תוקף את אלשיך: "למפכ"ל הבא תהיה עבודת שיקום קשה", **מעריב** (2.12.2018).
[12] מערכת הארץ, שי ניצן על דברי נתניהו: "יש גבול לכמה שקרים אני יכול לסבול", **הארץ** (10.9.2020).
[13] מורן אזולאי, נתניהו: "הפרקליטות במסע ציד, ניסיון הפיכה שלטוני", **Ynet** (5.4.2021).
[14] אריק בנדר, פוסל את בן גביר כשר, לועג ללפיד ומעביר מסר לשופטיו: נתניהו יורה לכל הכיוונים, **מעריב** (15.2.2021); אברהם בלוך, נתניהו תוקף את אילנה דיין: "עוקץ פוליטי, שפל ושקוף", **סרוגים** (25.1.2020).
[15] גלעד מורג, הסדר גישור בין יאיר נתניהו לקרן "וקסנר": ימחק את ציוציו ויתנצל, **כלכליסט** (20.7.2021).
[16] בג"ץ 4928/20 **אם תרצו – ציונות להיות או לחדול נ' שר המשפטים** (פורסם בנבו, 2.6.2021).

הממשלה,[17] שהביא לפתיחת חקירה פלילית וכתב אישום, ראש הממשלה נתניהו החליט לקדם את המועמדות של מתניהו אנגלמן לתפקיד מבקר המדינה. אנגלמן, רואה חשבון במקצועו, הראשון מזה 30 שנה שאינו שופט בדימוס, נבחר על בסיס תפיסותיו השמרניות והמצמצמות לגבי תפקיד מבקר המדינה ואמונתו בדבר "ביקורת בונה".[18] לאחר שאנגלמן נבחר, באופן חסר תקדים, הוא הודה לראש הממשלה נתניהו ולחברי הכנסת שתמכו במועמדותו.[19] לאחרונה פורסם, שהמבקר אנגלמן העניק רק שלושה צווי הגנה לחושפי שחיתויות.[20]

☒ **הקמפיין נגד היועצת המשפטית לממשלה** – כמעט מדי יום מאז הקמת ממשלת נתניהו השישית, שרים החברים בה קוראים לפיטוריה של היועצת המשפטית לממשלה, עו"ד גלי בהרב-מיארה, או מפעילים לחץ פומבי עליה כדי שתתפטר "מרצון". כך למשל, השר לביטחון לאומי, איתמר בן גביר, דרש לפטר אותה בנימוק שהיא "מכהנת כיו"ר האופוזיציה בפועל", לאחר שהגישה את תגובתה לבג"ץ לפיה עליו להימנע ממתן הנחיות אופרטיביות למשטרה ובפרט בעניין האכיפה במהלך ההפגנות נגד ההפיכה המשטרית[21] (עמדתה התקבלה בהחלטת השופט יצחק עמית).[22] במהלך ישיבת ממשלה שהתקיימה ביום 9.7.2023 בהשתתפות היועצת המשפטית לממשלה, השרים דוד אמסלם, מירי רגב וגלית דיסטל אטבריאן קראו לאורך הישיבה לפיטוריה או להתפטרותה.[23] שר האוצר בצלאל סמוטריץ' מתח ביקורת בזמן אותה הישיבה על עצם קיום הדיון בהשתתפות עו"ד בהרב-מיארה וצייץ בטוויטר ש"הזמן שלי יקר מידי מכדי לבזבז אותו על דיוני סרק חסרי תוחלת. היועמ"שית בניגוד עניינים מוחלט. המפגינים מפגינים למענה ולמען שימור הכוח המשחית שהיא וחבריה למערכת המשפט צברו לאורך השנים."[24]

☒ **הקמפיין נגד נגיד בנק ישראל** – נגיד בנק ישראל אחראי על ניהול המדיניות המוניטרית, על תמיכה ביציבות השווקים הפיננסיים, על פיקוח והסדרה של מערכת הבנקאות, על ניהול הסטטיסטיקה של כלכלת ישראל ועוד.[25] השתלטות הממשלה על התפקיד יכולה לאפשר לה לבצע מניפולציות כדי להסוות באופן זמני את ההשלכות החמורות של ההפיכה המשטרית על כלכלת מדינת ישראל, אך בפועל עלולה לגרום נזק עצום לכלכלה שיהיה קשה לתקנו במשך שנים ארוכות. לאחר שנגיד בנק ישראל, אמיר ירון, הזהיר מפני ההשפעה השלילית של ה"רפורמה המשפטית" על הכלכלה ודירוג האשראי, לפי הדיווחים בתקשורת נתניהו החליט שלא להציע לו להישאר בתפקידו כמקובל לחמש שנים נוספות.[26] שר המורשת עמיחי אליהו אמר לגבי ירון: "נגיד

---

[17] טל שניידר, מבקר המדינה: יש לפרסם את החלטת מנדלבליט בתיקי נתניהו ללא קשר לבחירות, גלובס (4.2.2019).
[18] מבקר המדינה הנכנס רו"ח מתניהו אנגלמן הצהיר אמונים במליאת הכנסת, **אתר מבקר המדינה ונציב תלונות הציבור** (1.7.2019).
[19] שחר חי, מתניהו אנגלמן: "מוסד המבקר - מאבני היסוד של מדינת ישראל", Ynet (3.6.2021).
[20] שחר אילן, שפל של עשור: רק 3 צווי הגנה לחושפי שחיתויות ניתנו ב-2021, **כלכליסט** (21.6.2022).
[21] מורן אזולאי, בן גביר דורש לפטר את היועמ"שית: "מכהנת כיו"ר האופוזיציה בפועל", YNET (16.3.2023).
[22] שלמה פיוטרקובסקי, בג"ץ: לבן גביר אסור לתת הנחיות מבצעיות בזמן ההפגנות, **מקור ראשון** (19.3.2023).
[23] יהונתן ליס, היועמ"שית: אין די בכך שהפגנה גורמת לאי נוחות כדי לאסור על קיומה, **הארץ** (9.7.2023).
[24] בצלאל סמוטריץ' (@bezalelsm) **טוויטר** (11:03 9.7.2023).
[25] תפקידי בנק ישראל, **אתר בנק ישראל**.
[26] גד ליאור, מסתמן: נתניהו לא יציע, ונגיד בנק ישראל יודיע בעצמו כי אינו ממשיך לעוד כהונה, YNET (6.6.2023).

בנק ישראל מלכלך על מדינת ישראל, פוגע בדירוג האשראי שלה ופוגע בכלכלה של המדינה. הוא היה צריך להיות מגולגל מכל המדרגות. פרא אדם... הבסיס למשילות ולכלכלה זו הרפורמה המשפטית. אי אפשר לתפקד במדינה שבה הפקידים עושים מה שבראש שלהם."[27] הסכנה ברורה – בטורקיה, הנשיא ארדואן הביא להתמוטטות הכלכלה ולקריסת הלירה הטורקית (ערכה צנח ב-90%)[28] לאחר שבין היתר מינה את חתנו לשר אוצר,[29] ביטל את עצמאות המוסדות הפיננסיים והבנקאיים וגם פיטר שלוש פעמים את נגיד הבנק המרכזי הטורקי.[30] דוגמה לחשיבות העצמאות והמקצועיות של הנגיד בישראל, נראתה לאחרונה כאשר ירון הצליח להוביל לעיכוב בקידום חוק לקביעת הריבית שישלמו הבנקים ללקוחות, בעקבות מכתב חריף שהוא שלח לממשלה והתפרסם בתקשורת: "אני מתנגד נחרצות להתערבות בתמחור המוצרים הבנקאיים ולקביעת מחיר אחיד... קביעת מחיר פוגעת בפעילותם של מנגנוני השוק, גורמת לכלל השחקנים להתכנס סביב המחיר שנקבע ובכך מדכאת תחרות והתייעלות. היא מעוררת קשיים משמעותיים בכל הנוגע לחישוב המחיר, והיא נתפסת בעולם כמהלך שלילי שלא הולם כלכלות מתקדמות במדינות מפותחות." ירון הזהיר שהתערבות קיצונית כזו של הממשלה בעצמאות המערכת הבנקאית עלולה להשפיע לא רק על גופים פיננסים בינלאומיים הפועלים בישראל, אלא גם על גופים עסקיים בינלאומיים בתחומי הכלכלה, כלומר להבריח משקיעים בינלאומיים.[31]

☒ **הקמפיין נגד עצמאות המשטרה, המפכ"ל ומפקד מחוז תל אביב במשטרה** – מאמצי השר לביטחון פנים לפגוע בעצמאות הדרג הפיקודי הבכיר במשטרה באו לידי ביטוי למשל בניסיונות המתמשכים של השר להדיח את מפקד מחוז תל אביב ניצב עמי אשד (המחוז בו מתקיימות הפגנות הענק נגד ההפיכה המשטרית והממשלה),[32] וכן בהשתתפות ראש המטה של השר, חנמאל דורפמן, בראיונות המועמדים לדרגת ניצב.[33] לאחר שבחודש מרץ 2023 הדחתו של ניצב אשד נבלמה על ידי היועצת המשפטית לממשלה, בתחילת יולי 2023 הודיע אשד על פרישתו מהמשטרה וחשף את הדרישות הבלתי חוקיות שהופנו אליו מהשר לביטחון לאומי איתמר בן גביר לדיכוי אלים של ההפגנות נגד ההפיכה המשטרית: "חטאתי בכך שלא יכולתי לעמוד בציפיות של הדרג המיניסטריאלי, שכללו את שבירת הכללים, הנהלים, הסדר ארגוני והתרבות בקבלת ההחלטות ובשיקול הדעת המבצעי... יכולנו לפנות את איילון תוך דקות במחיר של שבירת ראשים וריסוק עצמות... יכולנו למלא את המיון באיכילוב בסוף כל הפגנה".[34] מפקד מחוז החוף, ניצב יורם סופר,

---

[27] אבי בר-אלי, השר עמיחי אליהו: "נגיד בנק ישראל הוא פרא אדם, שצריך להיות מגולגל מכל המדרגות, TheMarker (18.6.2023).

[28] מירב ארלוזורוב, אי הארכת כהונת נגיד בנק ישראל: מגה פיגוע בכלכלת המדינה, TheMarker (7.6.2023).

[29] בלומברג, ארדואן מינה את חתנו לשר האוצר בממשלה החדשה, TheMarker (10.7.2018).

[30] דפנה מאור, הלירה הטורקית צונחת ב-12% לאחר שארדואן פיטר את נגיד הבנק המרכזי, TheMarker (21.3.2021).

[31] עירית אבישר, הנגיד במכתב חריג לנתניהו: "התערבות בתמחור הריביות בבנקים – חציית קו אדום", **כלכליסט** (27.6.2023).

[32] חן מענית ויהושע (ג'וש) ברוינר, היועמ"שית למפכ"ל ולבן גביר: נפלו פגמים בהליך הדחתו של עמי אשד, יש לדון בכך מחדש **הארץ** (17.4.2023).

[33] יהושע (ג'וש) ברוינר, ראש המטה של בן גביר משתתף בראיונות למועמדים לדרגת ניצב, בניגוד לקודמיו, **הארץ** (19.5.2023).

[34] יהושע (ג'וש) ברוינר, עמי אשד פורש: הודחתי על רקע פוליטי, שילמתי מחיר על בחירתי למנוע מלחמת אחים, **הארץ**

שהוא מועמד השר לביטחון לאומי לפקד על מחוז תל אביב וגם להחליף את המפכ"ל הנוכחי, מביע עמדות התואמות את עמדותיו של השר. למשל, בניגוד לעמדת היועצת המשפטית לממשלה ופסיקת בג"ץ, הוא אוסר באופן מוחלט על הנפת דגלי פלסטין במחוז שלו, שכולל את העיר חיפה.[35] בראיון אמר שצריך לטפל ביד קשה נגד חוסמי כבישים וטען שמפכ"ל "צריך להבין מה פחות או יותר הכיוון של השר, ולא לומר 'לא'".[36] לא מדובר רק ברצון לדכא את ההפגנות נגד ההפיכה המשטרית. כך למשל, חוקר בכיר ביחידה הארצית לחקירות הונאה (יאח"ה) אמר בראיון לאילנה דיין: "המערכת כולה, ויאח"ה בפרט, מפוחדת, איפשהו מישהו שאב את האוויר מתוך המערכות. כמה חקירות שחיתות היו מאז תיקי האלפים? אין חקירות שחיתות ציבורית מ-2018 פחות או יותר."[37]

☒ **הקמפיין נגד היועץ המשפטי למשרד האוצר** – כבר במשרד האוצר תחת השר ישראל כ"ץ (מאי 2020 עד יוני 2021), נעשו מתקפות בלתי פוסקות כלפי היועץ המשפטי של המשרד אסי מסינג, אשר התגברו לאחר שהוא כתב חוות דעת שפסלה את מועמדו של השר כ"ץ למנכ"ל המשרד בנימוק שאינו עומד בתנאי הסף לתפקיד.[38] בתגובה, השר כ"ץ נמנע מלהתייעץ עם מסינג בסוגיות רלוונטיות וסירב לאפשר לו להשתתף בישיבות עבודה, וגם ב-12.11.2020 כ"ץ פרסם בדף הפייסבוק שלו פוסט בו כתב ש"פקידים שחותרים ופועלים נגד המדיניות אותה אני מוביל במשרד האוצר, בהתאם למנדט אותו קיבלנו מציבור הבוחרים, פתוחה בפניהם הדלת החוצה."[39] לאחרונה, ב-23.5.2023, השר המקשר בין הממשלה לכנסת, דוד אמסלם, תקף את היועץ המשפטי מסינג וכינה אותו "חבלן מקצועי".[40] ב-18.6.2023 פורסם ששר האוצר הנוכחי, בצלאל סמוטריץ', החליט ש מסינג לא יכהן כחבר בוועדה למכירת מניות המדינה שמנהלת מכרזים משמעותיים להפרטת נכסי המדינה.[41]

☒ **הקמפיין נגד הממונה על התקציבים במשרד האוצר** – אגף התקציבים פועל כיחידה מקצועית ומרכזית בתוך משרד האוצר. בין תפקידיו העיקריים הכנת תקציב המדינה והגשתו לאישור הממשלה וכן גיבוש המדיניות המאקרו-כלכלית של הממשלה והגשתה לאישור מקבלי ההחלטות.[42] ב-20.8.2020 הודיע הממונה על התקציבים, שאול מרידור, לשר האוצר דאז ישראל כ"ץ על התפטרותו, לאחר שנתניהו ובכירים בליכוד ניהלו קמפיין תקשורתי נגדו. במכתב לשר כ"ץ כתב מרידור: "היכולת לבצע את תפקידי הפכה לבלתי אפשרית [...]. אתה לא מאפשר לי

(5.7.2023).

[35] יהושע (ג'וש) ברריינר, בן גביר ושבתאי חלוקים על זהות המחליף של עמי אשד, וסבב המינויים מתעכב, **הארץ** (29.5.2023).

[36] מערכת "הארץ", המועמד המועדף של בן גביר לתפקיד המפכ"ל: "למה שאגיד לא לשר?", **הארץ** (18.6.2023).

[37] אילנה דיין, "מאז תיקי נתניהו אין כמעט חקירות שחיתות, המערכת מפוחדת", **N12** (29.12.2022).

[38] נתי טוקר, מכה לישראל כ"ץ: יועמ"ש האוצר פוסל את המינוי החדש שלו למנכ"ל המשרד, **TheMarker** (21.1.2021).

[39] ישראל כ"ץ, (Israel Katz – ישראל כ"ץ), **פייסבוק** (12.11.2020).

[40] סיון חילאי, אמסלם כינה את היועץ המשפטי באוצר "חבלן מקצועי", סמוטריץ' הגן עליו, **YNET**, (23.5.2023).

[41] נתי טוקר, גם בצלאל סמוטריץ' נגד היועץ המשפטי של האוצר, אסי מסינג: מרחיק אותו מוועדת המכרזים, **TheMarker** (18.6.2023).

[42] אודות אגף התקציבים, **אתר משרד האוצר**.

ולמשרתי ציבור רבים אחרים באגפים השונים במשרד האוצר ובמשרדי ממשלה אחרים, לעשות את מה שאנו יודעים לעשות – לגבש, להציע, לנתח ולבקר צעדי מדיניות [...]. תהליכי קבלת החלטות בימים אלה מתאפיינים בקבלת החלטות המושפעת מאינטרסים צרים, לא ענייניים, קצרי טווח, לצד השתקת הדרג המקצועי, זלזול בוטה בעבודת מטה מקצועית, שליפות מהמותן, ורמיסת הכלים והכללים התקציביים. המסר לאזרחי המדינה, למגזר העסקי ולעולם הוא של פריצת כל העקרונות, המסגרות והגבולות וכן רמיסת ערכים, כללים ונורמות של שירות ציבורי הפועל למען כלל הציבור".[43] חודש קודם לכן, ראש הממשלה נתניהו שיתף בדף הפייסבוק שלו פוסט שפרסם ח"כ שלמה קרעי (ליכוד) בצירוף תמונתו של מרידור, שבו כתב: "כבר הכרנו את התופעה שבה פקידים מנסים לשלוט במדינה נגד נבחרי הציבור [...]. תפקידם של פקידים הינו לבצע את מדיניות הממשלה. כל ניסיון להחיל מדיניות משלהם בניגוד למדיניות הממשלה מהווה חתרנות פקידותית". כאשר שיתף את הפוסט, נתניהו הוסיף, "בלתי נתפס שפקידים מתדרכים נגד החלטות שהתקבלו בממשלה ופועלים לסכל אותן. לא נקבל זאת."[44] גם בממשלה ה-37 בתפקידו כשר האנרגיה, תקף ישראל כ"ץ ביוני 2023 את הממונה על התקציבים במשרד האוצר הנוכחי, יואב גרדוס, בציוץ בטוויטר, "תמוהה בעיני השיטה לתקשר איתי באמצעות הדלפות מכתבים לעיתונות. [...] ההחלטות על משק הגז לוקחות בחשבון שיקולים רחבים של מדיניות, כגון מעמדה של ישראל, ומי שיקבל את ההחלטות זה אני - השר שנבחר בידי העם. לא הדרג המקצועי."[45]

☒ **הקמפיין נגד המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (ייעוץ וחקיקה)** – עו"ד דינה זילבר שימשה במשך כמה שנים כאחת מן המטרות המרכזיות של קמפיין "שלטון הפקידים", ולא בכדי. במסגרת תפקידה כמשנה ליועץ המשפטי לממשלה היא עמדה בחזית ההגנה על הערכים הדמוקרטיים של המדינה, ושוב ושוב נדרשה לבחון ולבלום פעולות חוזרות שלא כדין, של רשויות ציבוריות, משרדי ממשלה ושרים. בדיון שהתקיים ב-6 בנובמבר 2018 בוועדת החינוך, התרבות והספורט של הכנסת, לקראת הצבעה בקריאה שנייה ושלישית על חוק "נאמנות בתרבות", זילבר התריעה מפני "שיח לעומתי, שפוצע ומצלק את הרקמה החברתית המשותפת, מסמן ומתייג. מי לנו, מי לצרינו. אם יש מי שנאמן, אז יש גם מי שבוגד? גיס חמישי?".[46] לאחר הדיון בוועדה, שרת המשפטים דאז איילת שקד פנתה ליועץ המשפטי לממשלה מנדלבליט, ודרשה שזילבר תפסיק לייצג את משרד המשפטים בממשלה ובכנסת. גם מחליפה בתפקיד, ד"ר גיל לימון, מסומן כמטרה בקמפיין דומה, הן בשל היותו עוזר של עו"ד מנדלבליט בתפקידיו כמזכיר הממשלה והיועץ המשפטי לממשלה (כאמור, הוא מואשם בקמפיין ב"תפירה" של תיקי האלפים נגד נתניהו ושלטון הימין), והן מאז

[43] אבי וקסמן, המונה על התקציבים במשרד האוצר, שאול מרידור, התפטר מתפקידו, TheMarker (30.8.2020).
[44] בנימין נתניהו, (Benjamin Netanyahu – בנימין נתניהו), פייסבוק (17.7.2020).
[45] ישראל כ"ץ Israel Katz (@Israel_Katz) **טוויטר** (27.6.23 08:14).
[46] רויטל חובל ויהונתן ליס, שקד נגד המשנה ליועמ"ש זילבר: לא תוכל לייצג את משרד המשפטים בכנסת ובממשלה, TheMarker (6.11.2018).

ינואר 2023 בשל היותו מי שמציג את עמדת היועצת המשפטית לממשלה בדיונים בממשלה ובכנסת בנוגע להצעות החוק של ההפיכה המשטרית.[47]

☒ **הקמפיין נגד עו"ד דנה נויפלד** – הקמפיין הספציפי נגדה מנוהל משום שהיא כיהנה בתפקיד היועצת המשפטית של משרד התקשורת בעת הפרשות שהפכו לכתבי אישום בתיקי 1000 ו-4000 נגד נתניהו, העידה במשטרה, ובחקירתה בבית המשפט המחוזי אישרה את עיקרי העובדות בכתבי האישום. תומכי נתניהו קראו לפיטוריה מהשירות הציבורי, והייתה סחבת תמוהה במינויה הקבוע לתפקיד היועצת המשפטית במשרד הבריאות, עד לאישורו במאי 2023.[48]

☒ **הקמפיין נגד מנהלת רשות החברות הממשלתיות** – רשות החברות היא "תיבת אוצר" כספית אבל גם מוקד אדיר של כוח. הרשות אחראית על 71 חברות ממשלתיות עם נכסים בשווי של יותר מ–235 מיליארד שקל, שמעסיקות כ-57 אלף עובדים, ומנהלות התקשרויות עם המוני ספקים, רשויות מקומיות וחברות פרטיות. החברות הממשלתיות הן בחלקן חברות ענק, המספקות שירותים חשובים לציבור ומהוות "שחקן" משמעותי בתחומים רבים במשק ובחיי התושבים. בין היתר, אנרגיה, חינוך, מים, בריאות, דיור, נמלי הים, תשתיות, תחבורה, ביטחון ותרבות. ביולי 2023 מנהלת הרשות עו"ד מיכל רוזנבוים שלחה מכתב לשר הממונה עליה דוד אמסלם בו כתבה: "מאז כניסתך לתפקיד הופנו כלפיי לחצים פסולים, ייחסת לי מעשים פליליים, ניסיון להלך עליי אימים לא יצליח. אינני יראה מפני התמודדות על אמת מקצועית ועל הגנת האינטרס הציבורי. איני מוכנה לקבל השמצות שכל תכליתן לייצר משבר אמון מלאכותי כדי להצדיק את סילוקי מן הדרך."[49] בתגובה, השר אמסלם כתב לה: "לאור ההתנהלות הקלוקלת שלך אני מבקש ממך לא לפנות אליי יותר, לא אהיה שותף למשחק הזה."[50]

☒ **המאבק על מינוי ראש הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה (הלמ"ס)** – על פי הדיווחים בתקשורת, ראש הממשלה נתניהו ניסה למנות לראשות הלמ"ס את מקורבו יוסי שלי, מנכ"ל משרד ראש הממשלה ולשעבר מנהל קמפיין הליכוד, אף שאין לו ניסיון או הכשרה מתאימים לתפקיד.[51] הדבר עלול היה לאפשר לממשלה לבצע מניפולציות בנתונים הכלכליים של המדינה (בין היתר, מדד המחירים לצרכן, האינפלציה, האבטלה, הצמיחה והדמוגרפיה) ובכך לפגוע באמון הציבור, המשקיעים והקהילה הבינלאומית בנתונים אלה. ניסיון דומה שנעשה לפני כשנה בטורקיה על ידי

---

[47] ערוץ 14, **פייסבוק** (17.1.23).

[48] רוני לינדר ונתי טוקר, למרות ניסיונות הטרפוד: דנה נויפלד מונתה ליועצת המשפטית של משרד הבריאות, TheMarker (2.5.2023).

[49] איילה ברון, עמליה דואק וקרן מרציאנו, פיצוץ בין השר אמסלם למנהלת רשות החברות: "הניסיון להלך עליי אימים לא יצליח", **N12** (2.7.23).

[50] עמליה דואק ואיילת ברון, אמסלם במכתב חריף למנהלת רשות החברות: "מבקש ממך לא לפנות אליי יותר", **N12** (6.7.2023).

[51] נתי טוקר, נתניהו ניסה למנות את מקורבו למ"מ הסטטיסטיקאי הראשי- וחזר בו, TheMarker (22.2.2023).

הנשיא ארדואן הסתיים בהתפטרות ראש הלמ"ס הטורקי לאחר שהוא הואשם ששיעור האינפלציה שהציג "גבוה מדי".[52]

☒ **המאבק על מינוי ראש הרשות לניירות ערך** – הרשות היא שומר סף המרכזי שמפקח על חברות ציבוריות שבהן מושקעים בעיקר כספי ציבור (פנסיה וחסכונות). במשך כשלושה חודשים, מאז אפריל 2023, לא מונה ממלא מקום ליו"ר שפרשה. זאת מאחר ששר האוצר סמוטריץ' מתעקש למנות את עו"ד ספי זינגר אף שהיועץ המשפטי של משרד האוצר, אסי מסינג, הודיע לו כי לזינגר אין את הכישורים הדרושים לניהול הרשות החשובה. זינגר אמנם נחשב למומחה בחלק מתחומי אחריותה, אך נטען כי אין לו ניסיון בתחום דיני ניירות ערך.[53] כל עוד הליך אישור המינוי מתעכב נגרמת פגיעה בתפקוד הרשות, שיש לה גם סמכויות חקירתיות.[54]

☒ **המאבק על מינוי שומרי הסף בחברת נתיבי ישראל** – בראשות החברה האחראית לחלק משמעותי מהפרויקטים בתחום תשתיות התחבורה במדינת ישראל כבר עומד יגאל עמדי, איש ליכוד שמקורב לשרת התחבורה מירי רגב. ביוני 2023 רשות החברות הממשלתיות פסלה את מינויו של עו"ד אלעד ברדוגו לתפקיד היועץ המשפטי של החברה. המינוי של ברדוגו, אחיינו של איש התקשורת יעקב ברדוגו המקורב לראש הממשלה נתניהו, נפסל בנימוק כי "נפלו פגמים משמעותיים חמורים, ובהם שינויים בפרשנות תנאי סף וקריטריונים הקשיחים לאחר פתיחת תיבת ההצעות, באופן שהיטיב עם המועמד המומלץ".[55] בנוסף ליועץ המשפטי שפרש וטרם נמצא לו מחליף, פרשו מהחברה שומרי סף נוספים, ובהם סמנכ"לית הכספים, מבקר הפנים וקצין הציות.[56]

כתיבה וייעוץ משפטי: **עו"ד איתי מק**

[52] בריל אקמן, האחראי על המדד בטורקיה התפטר ימים ספורים לפני פרסום אינפלציה של 73.5%, TheMarker (4.6.2022).
[53] נתי טוקר, יועמ"ש האוצר נגד מינוי ספי זינגר לראש רשות ניירות ערך: "חסר כישורים מתאימים", TheMarker (12.7.2023).
[54] נטע סרוסי, המינוי שקידם שר האוצר הסתבך, ורשות ניירות הערך נתקעה ללא יו"ר, **גלובס** (24.7.2023).
[55] יפעת ראובן, רשות החברות פסלה את מינוי אלעד ברדוגו ליועץ המשפטי של נתיבי ישראל, TheMarker (16.6.2023).
[56] דניאל שמיל, ללא בלמים: גם סמנכ"לית הכספים עוזבת את נתיבי ישראל, **הארץ** (25.6.2023).